

Politechnika
Wrocławska

[S11] Metody reprezentacji
i przetwarzania danych
w trójwymiarowej grafice
komputerowej czasu
rzeczywistego

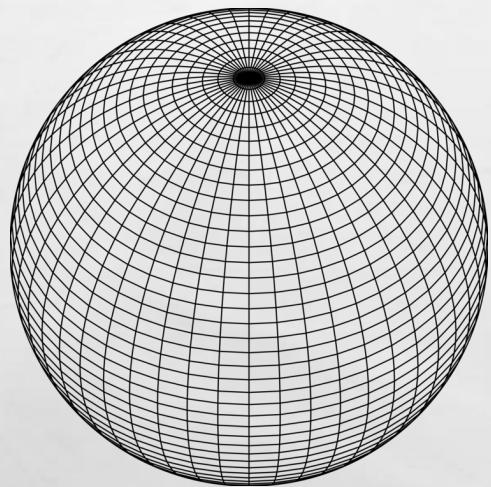
Przygotował: Grzegorz Oliwa

Specjalność: Inżynieria systemów informatycznych [INS]

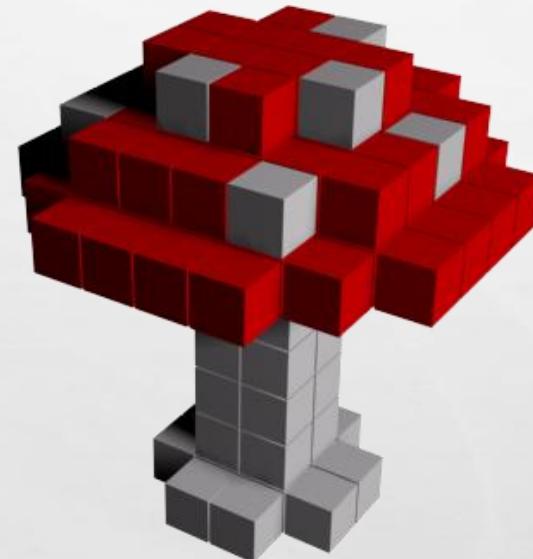
Spis treści

1. Reprezentacje danych
2. Przetwarzanie danych
  - 2.1. Przekształcenia
  - 2.2. Cieniowanie
  - 2.3. Algorytmy oświetlenia
3. Sprzętowe wspomaganie przetwarzania danych
4. Podsumowanie
5. Literatura

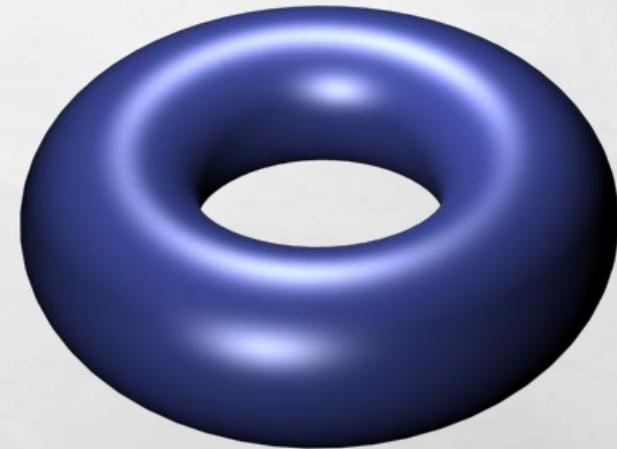
Reprezentacje danych

Siatki wielokątów

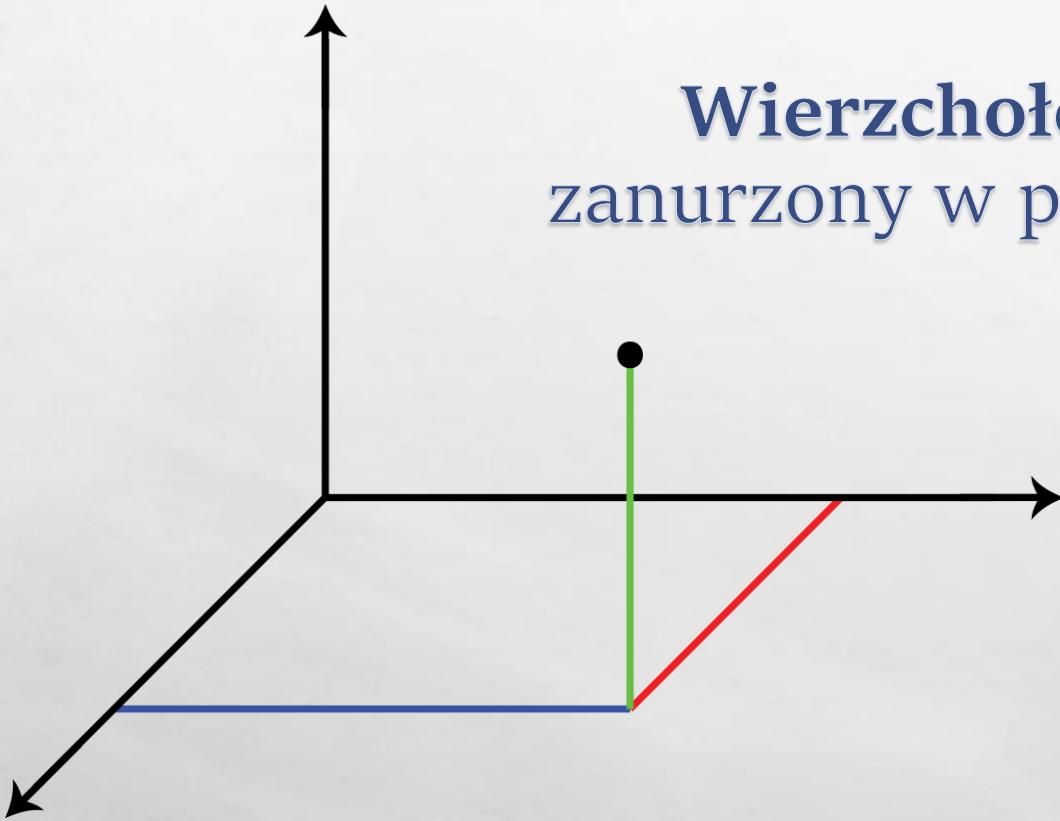
Woksele

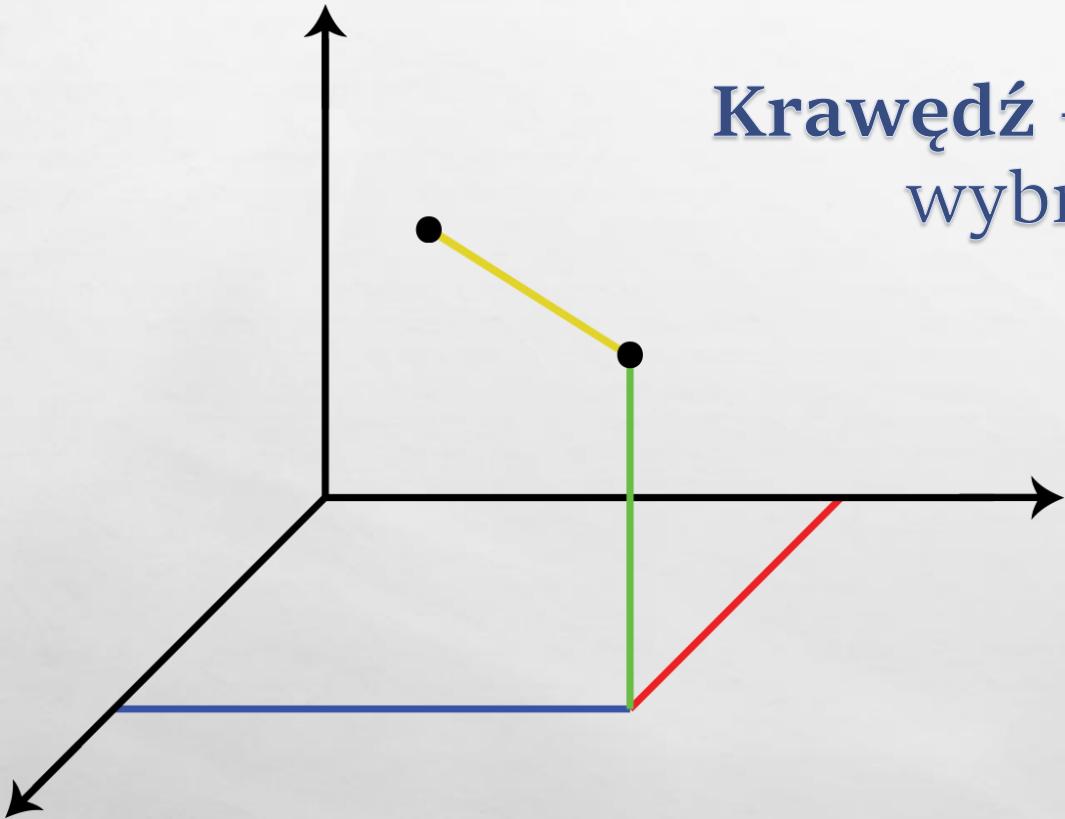
Opisy matematyczne

Siatki wielokątów

Wierzchołek – pojedynczy punkt,
zanurzony w przestrzeni trójwymiarowej

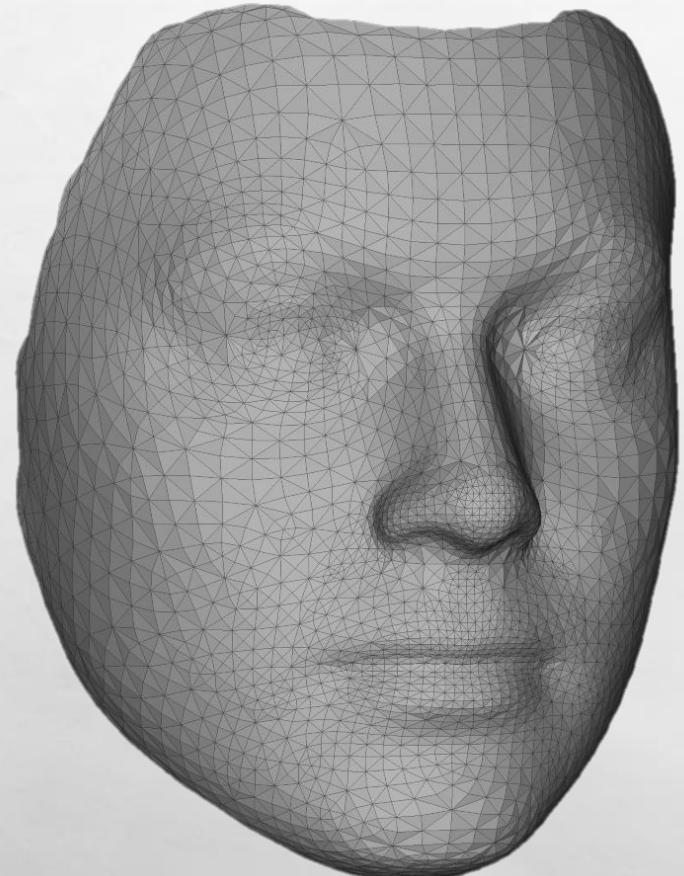

Siatki wielokątów

Krawędź – odcinek łączący dwa wybrane wierzchołki

Siatki wielokątów

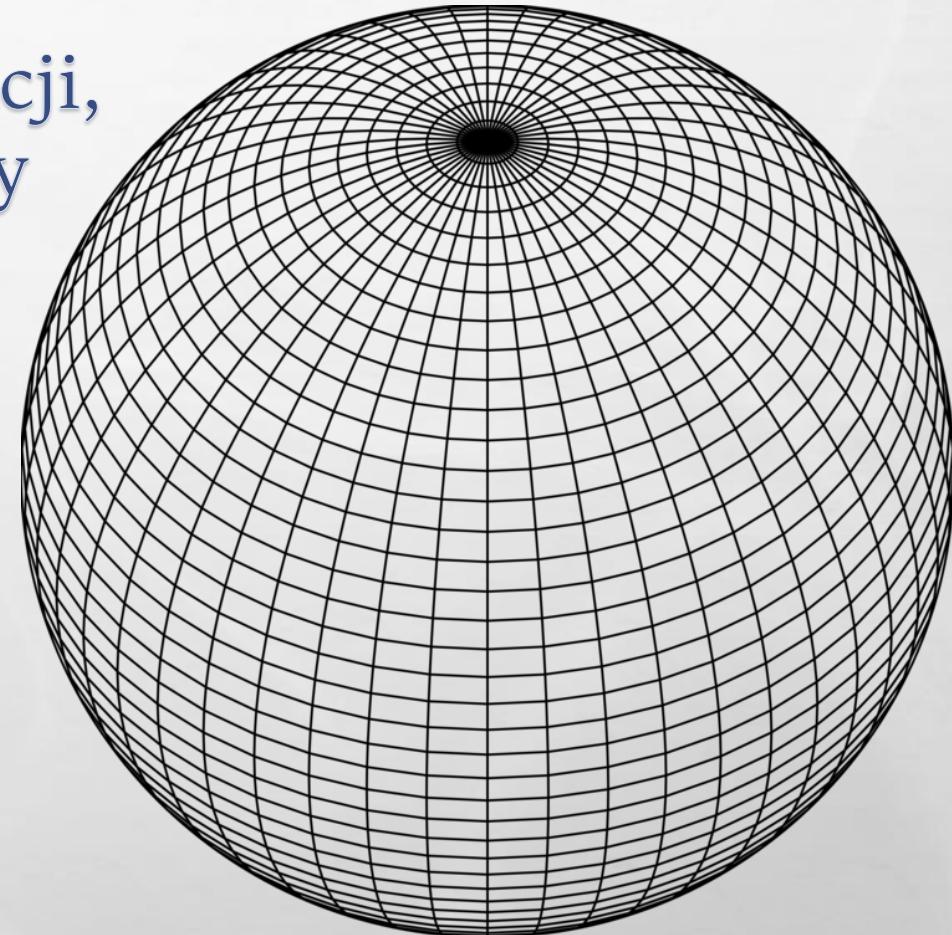
Wielokąt – grupa co najmniej trzech wierzchołków, połączonych ze sobą krawędziami (tworząc cykl)

Siatka wielokątów – grupa co najmniej dwóch wielokątów, połączonych ze sobą wspólnymi wierzchołkami lub krawędziami

Siatki wielokątów

Podsumowanie: w tej reprezentacji, obiekty opisywane są przy pomocy płaskich wielokątów o wspólnych wierzchołkach lub krawędziach

Zastosowanie: symulatory, gry komputerowe, tworzenie modeli do druku 3D, filmy animowane

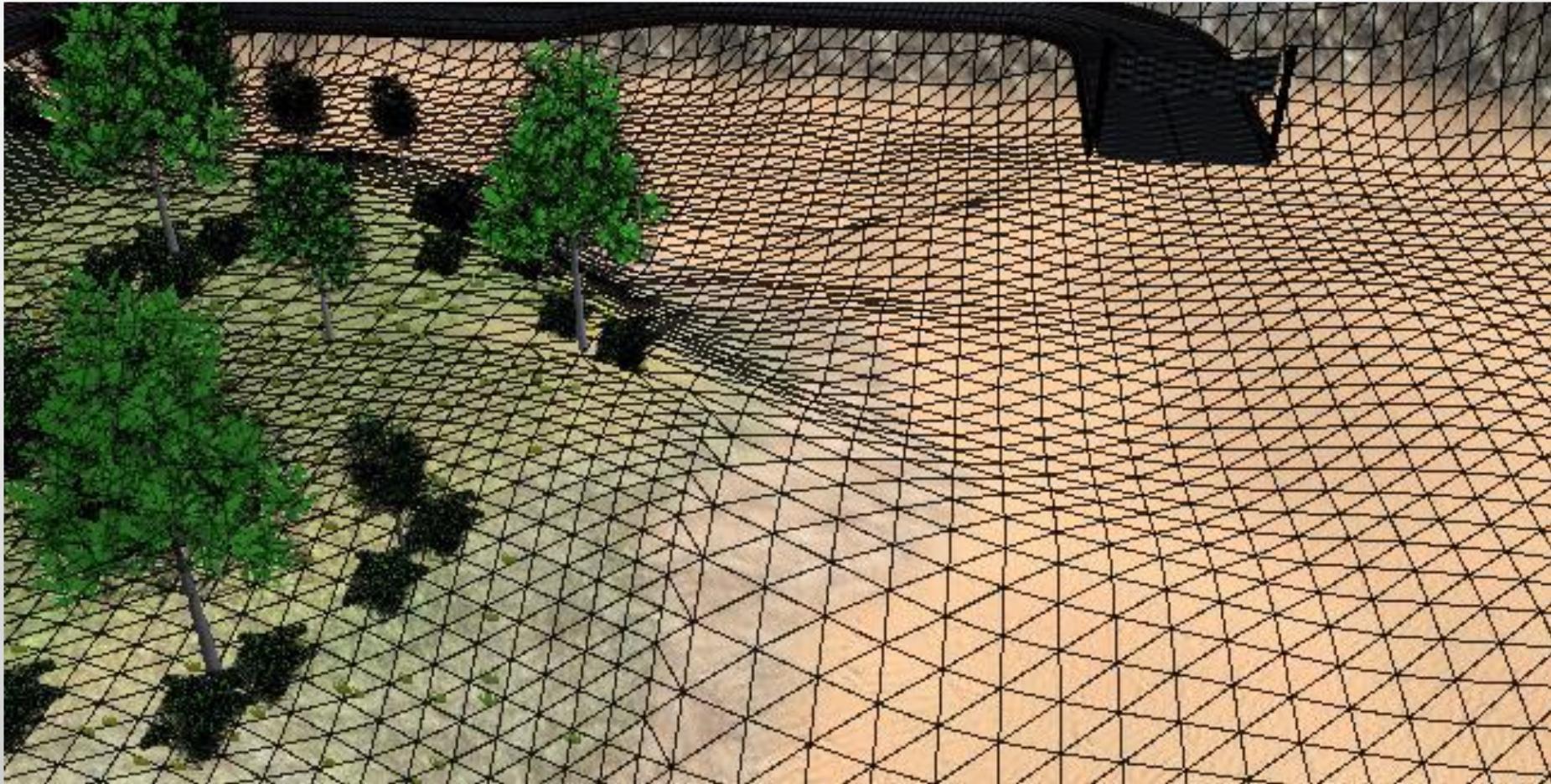

Teselacja siatki wielokątów

Dzielenie wygenerowanych podczas tworzenia obrazu trójwymiarowego wielokątów, na mniejsze wielokąty, dzięki czemu wyświetlany obiekt może być dokładniej odwzorowany

Teselacja Delone:
płaskie obiekty → duże teselacje
nierówności → małe teselacje

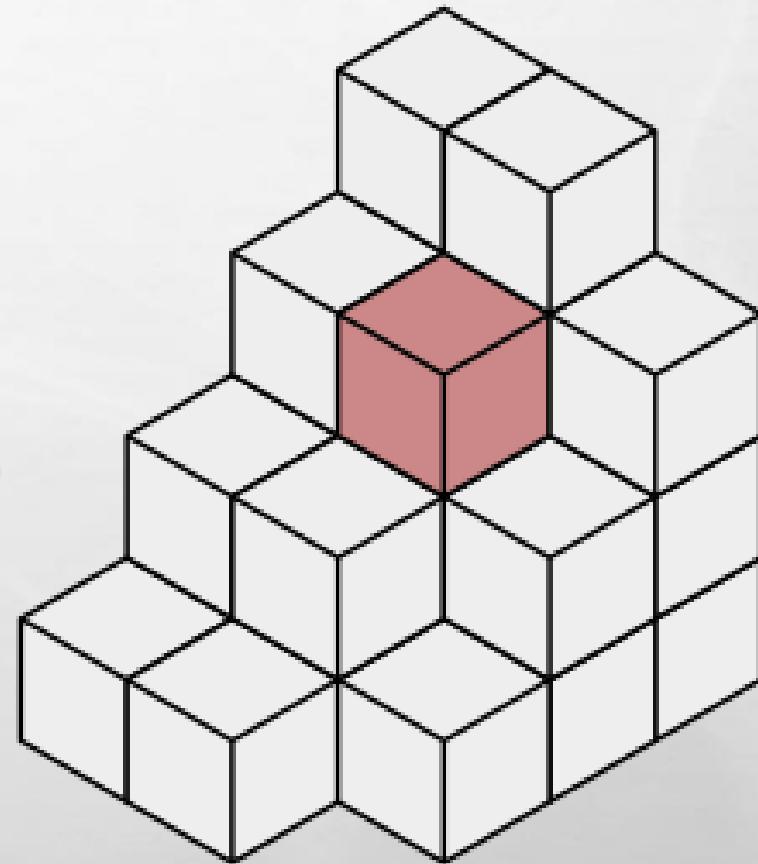
Teselacja siatki wielokątów

Woksele

Obiekty reprezentowane przy pomocy sześcianów (trójwymiarowych pikseli)

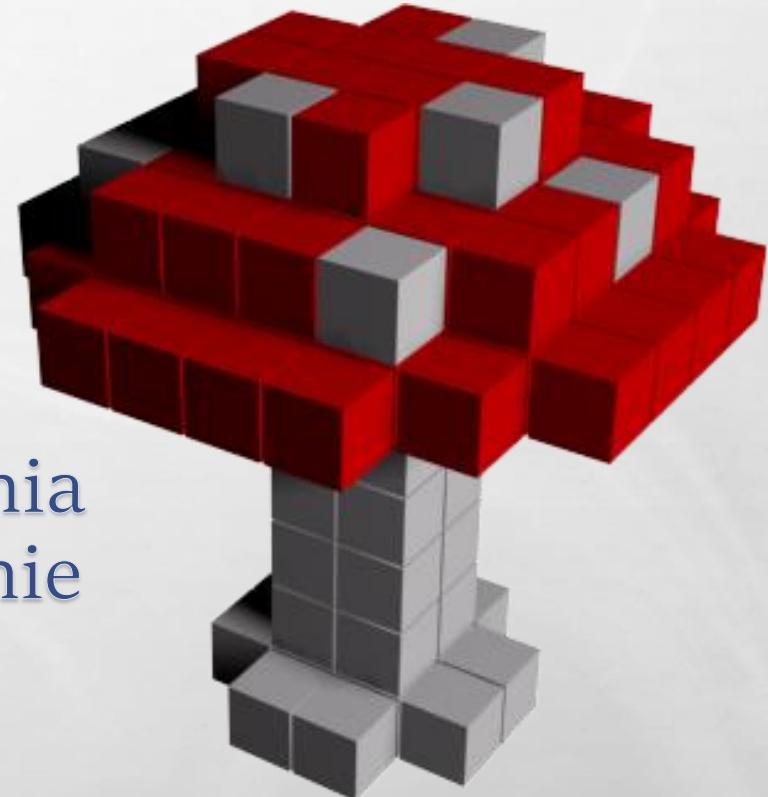
Zastosowanie: diagnostyka medyczna, gdzie uzyskuje się szereg przekrojów ciała pacjenta, a na ich podstawie tworzy trójwymiarowe modele

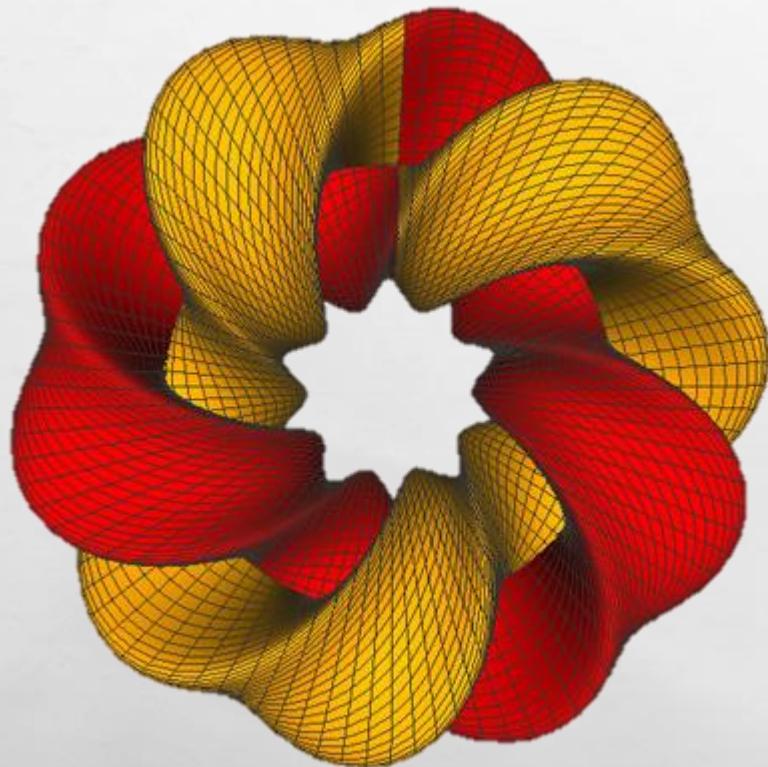
Woksele

Porównanie z siatkami wielokątów:

- zachowują informację o wewnętrznej strukturze tworzonych brył – ważne podczas analiz danych medycznych
- wymagają dłuższego czasu renderowania
- nieprzydatne, gdy interesuje nas głównie wygląd, zamiast stanu obiektu

Opisy matematyczne

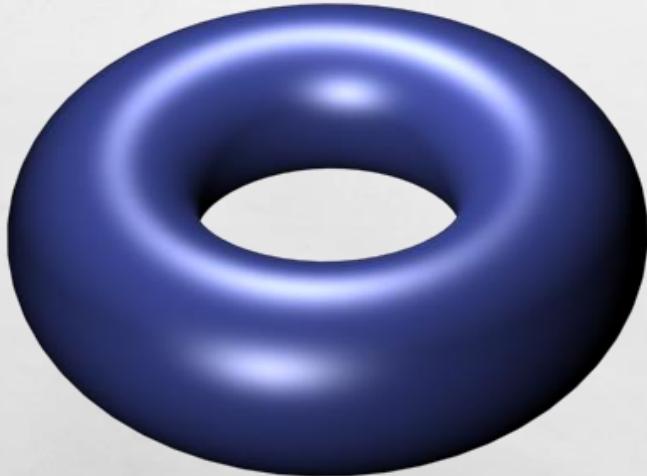

Obiekty reprezentowane przy pomocy równań.

Zastosowanie: projektowanie trójwymiarowych modeli w których szczególnie istotna jest precyzja wykonania

Opisy matematyczne

Porównanie z siatkami wielokątów oraz wokselami:

- najmniejszy koszt przechowania informacji o modelu
- bardziej skomplikowane obiekty wymagają ogromnej wiedzy
- bardzo wysoka precyzja produktu finalnego

Opisy matematyczne

Krzywa sklejana – grupa odcinków zdefiniowanych jako wielomiany niskiego stopnia, która łączy dwa wierzchołki

Przetwarzanie danych

GŁÓWNIE SIATKI WIELOKĄTÓW

- podstawowe przekształcenia wykonywane na zbiorach danych, czyli *translacja, rotacja oraz skalowanie*
- *cieniowanie i teksturowanie obiektów*
- algorytmy oświetlenia – *śledzenie promieni oraz metoda energetyczna*
- sprzętowe wspomaganie obliczeń w grafice trójwymiarowej; technologie powiązane

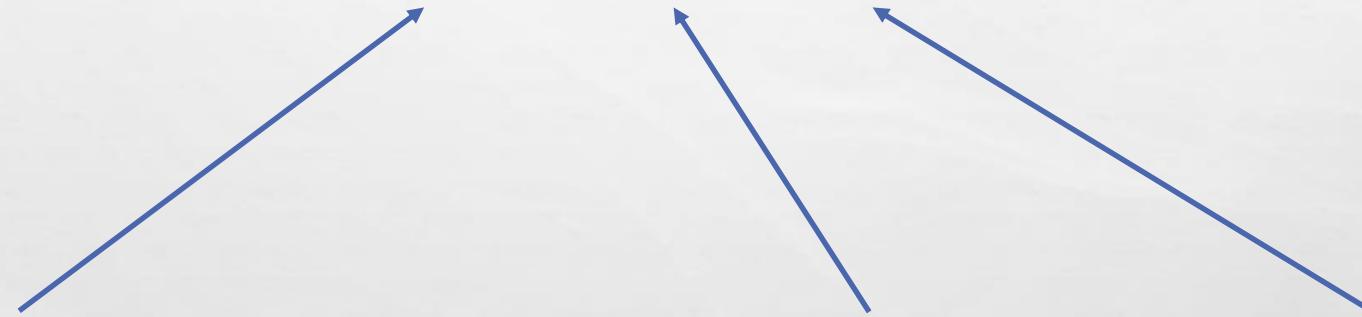
Współrzędne jednorodne

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \end{bmatrix} = A \cdot X + T = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} t_x \\ t_y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11}x + a_{12}y + t_x \\ a_{21}x + a_{22}y + t_y \end{bmatrix}$$

Macierz zawierająca skumulowane informacje na temat obrotu, skalowania oraz pochylenia

Współrzędne początkowe

Wektor translacji

Współrzędne jednorodne

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \end{bmatrix} = A \cdot X + T = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} \\ a_{21} & a_{22} \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \end{bmatrix} + \begin{bmatrix} t_x \\ t_y \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11}x + a_{12}y + t_x \\ a_{21}x + a_{22}y + t_y \end{bmatrix}$$

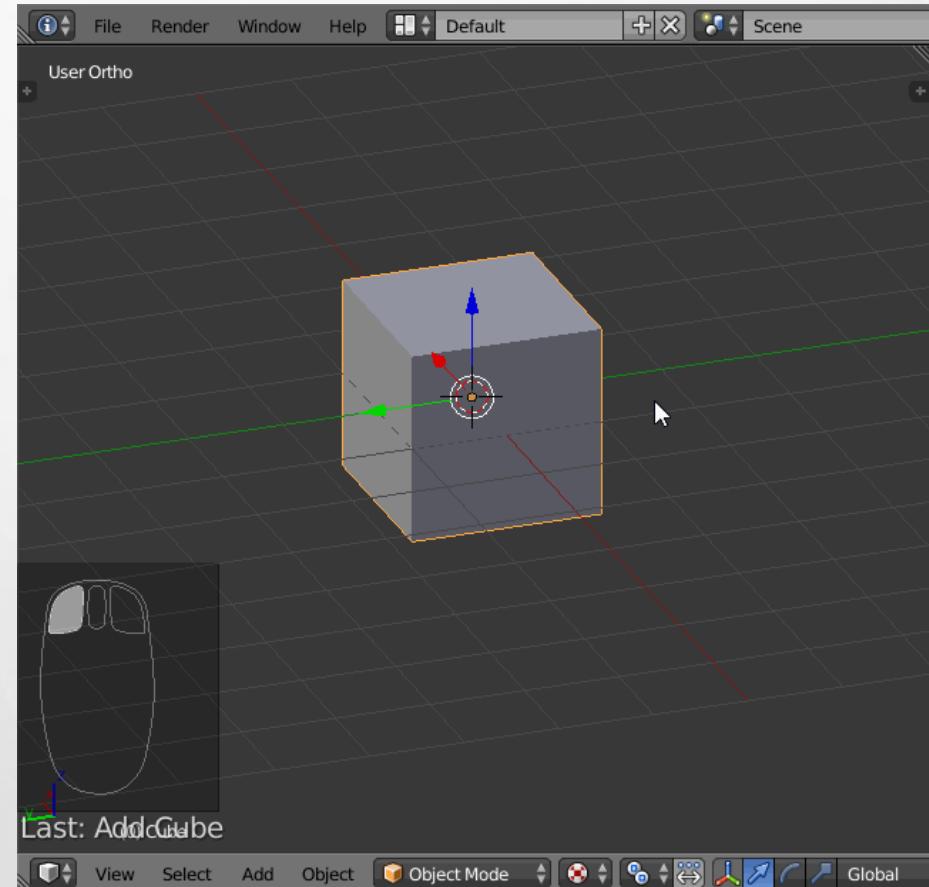

$$\begin{bmatrix} x' \\ y' \\ W' \end{bmatrix} = A \cdot X = \begin{bmatrix} a_{11} & a_{12} & t_x \\ a_{21} & a_{22} & t_y \\ 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \cdot \begin{bmatrix} x \\ y \\ W \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} a_{11}x + a_{12}y + t_x W \\ a_{21}x + a_{22}y + t_y W \\ W \end{bmatrix}$$

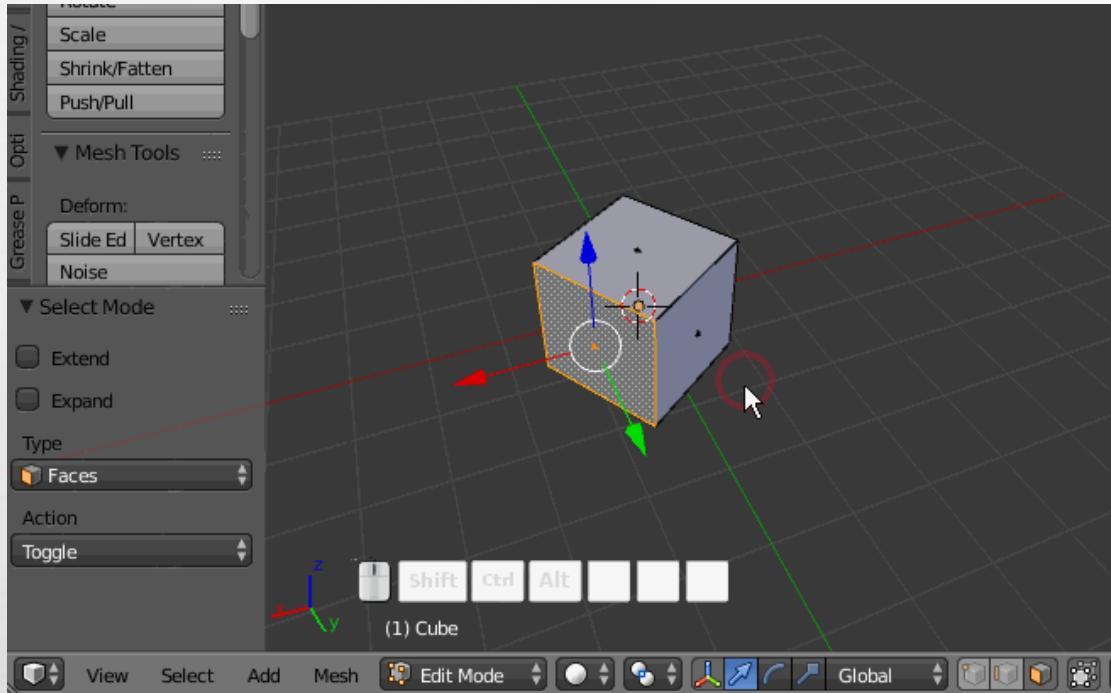
Translacja

$$T_v \vec{p} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & v_x \\ 0 & 1 & 0 & v_y \\ 0 & 0 & 1 & v_z \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_x \\ p_y \\ p_z \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} p_x + v_x \\ p_y + v_y \\ p_z + v_z \\ 1 \end{bmatrix} = \vec{p} + \vec{v}$$

Przesunięcie danego wierzchołka (lub ich grupy) o zadany wektor

Skalowanie

$$S_v \vec{p} = \begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & \frac{1}{s} \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_x \\ p_y \\ p_z \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} p_x \\ p_y \\ p_z \\ \frac{1}{s} \end{bmatrix}$$

$$S_v \vec{p} = \begin{bmatrix} v_x & 0 & 0 & 0 \\ 0 & v_y & 0 & 0 \\ 0 & 0 & v_z & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix} \begin{bmatrix} p_x \\ p_y \\ p_z \\ 1 \end{bmatrix} = \begin{bmatrix} p_x v_x \\ p_y v_y \\ p_z v_z \\ 1 \end{bmatrix}$$

Przemnożenie danego wierzchołka (lub grupy) przez zadany wektor

Rotacja

$$\begin{bmatrix} 1 & 0 & 0 & 0 \\ 0 & \cos \alpha & -\sin \alpha & 0 \\ 0 & \sin \alpha & \cos \alpha & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

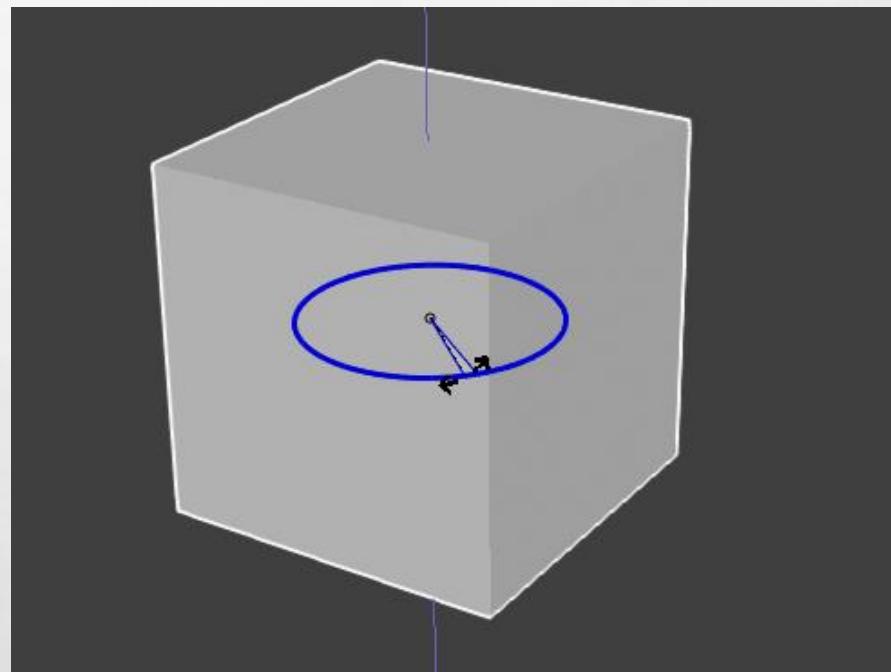
Rotacja wokół
osi X

$$\begin{bmatrix} \cos \beta & 0 & \sin \beta & 0 \\ 0 & 1 & 0 & 0 \\ \sin \beta & 0 & \cos \beta & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

Rotacja wokół
osi Y

$$\begin{bmatrix} \cos \gamma & -\sin \gamma & 0 & 0 \\ \sin \gamma & \cos \gamma & 0 & 0 \\ 0 & 0 & 1 & 0 \\ 0 & 0 & 0 & 1 \end{bmatrix}$$

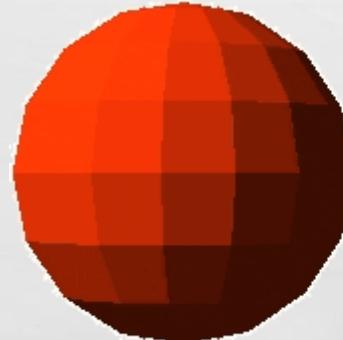
Rotacja wokół
osi Z

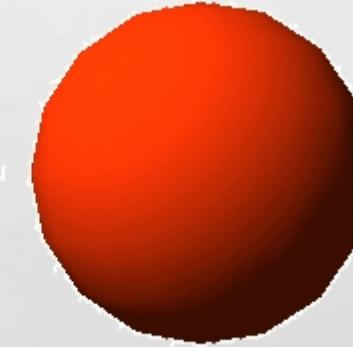
Cieniowanie

Sposób obliczania barwy pikseli należących do wielokąta w oparciu o informację związaną z jego wierzchołkami

Cieniowanie
płaskie

Cieniowanie
Gourauda

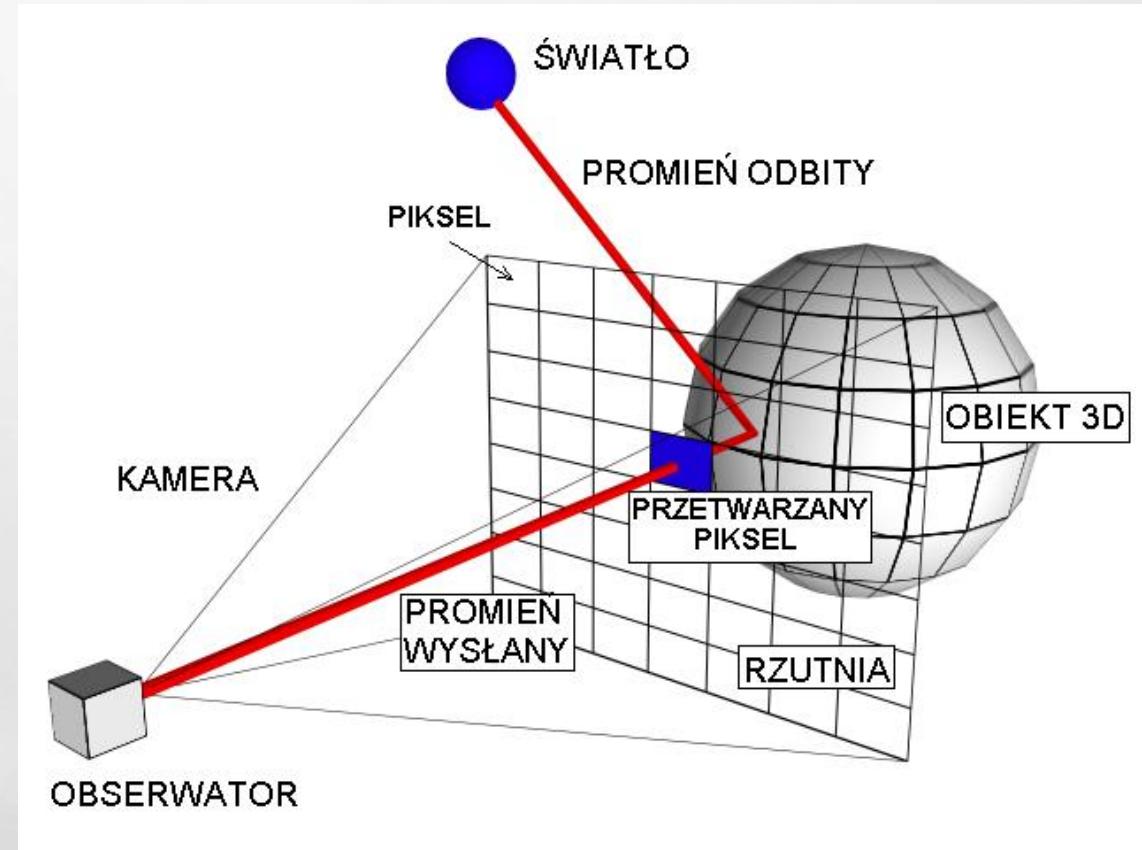

Algorytmy oświetlenia

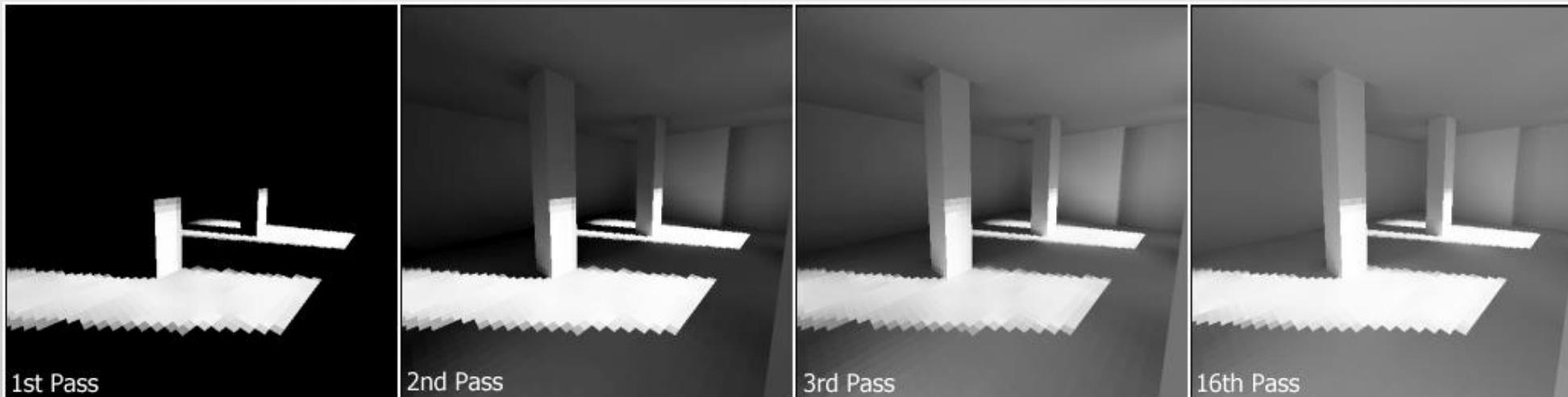
Metoda śledzenia promieni

1. Wyprowadzanie promieni pierwotnych
2. Wyszukiwanie punktów przecięcia z obiektyami
3. Wyznaczanie jasności dla każdego źródła światła

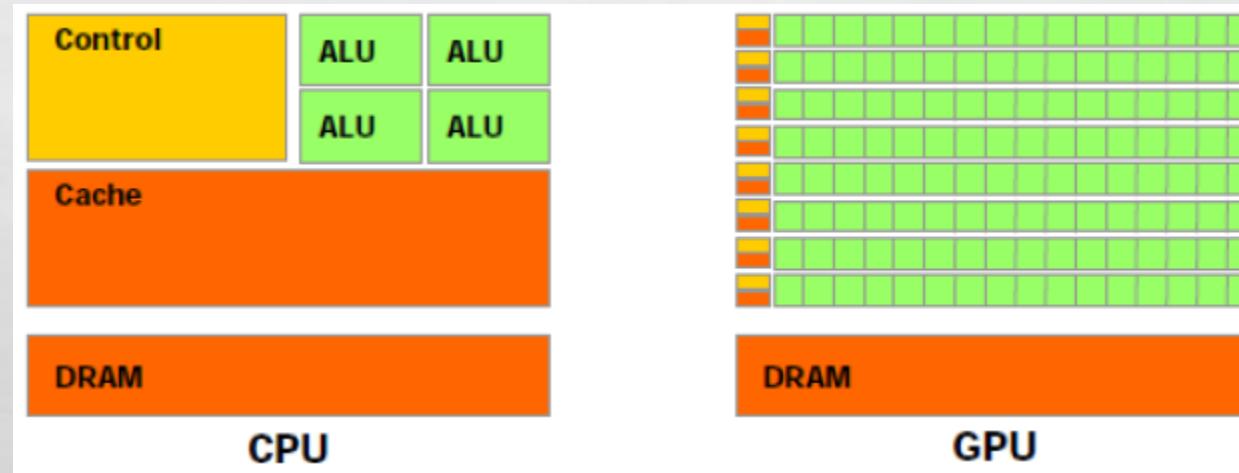
Metoda energetyczna

1. Teselacja trójkątna bądź czworokątna (elementarne powierzchnie, tzw. płaty)
2. Wyliczanie współczynnika pochłaniania światła

Sprzętowe wspomaganie przetwarzania danych

GPU przeznacza więcej tranzystorów na przetwarzanie danych niż na sterowanie i pamięć cache

Sprzętowe wspomaganie przetwarzania danych

Podsumowanie

1. Reprezentacje danych ✓
2. Przetwarzanie danych ✓
  - 2.1. Przekształcenia ✓
  - 2.2. Cieniowanie ✓
  - 2.3. Algorytmy oświetlenia ✓
3. Sprzętowe wspomaganie przetwarzania danych ✓
4. Podsumowanie
5. Literatura

Literatura

1. R. Jaworski. *Multimedia i grafika komputerowa*. WSiP, Warszawa 2009.
ISBN 978-83-02-10771-9
2. G. Sellers, R. Wright, N. Haemel. *OpenGL - księga eksperta VII*. Helion, Gliwice 2016. ISBN 978-83-28-32107-6
3. P. Chlipalski. *Blender - architektura i projektowanie II*. Helion, Gliwice 2018. ISBN 978-83-28-32896-9
4. Slajdy z wykładu dra Jarnickiego oraz Nikodema

Źródła

- <http://hof.povray.org/images/glasses.jpg>
- <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/bc/Voxels.svg/220px-Voxels.svg.png>
- https://www.purepc.pl/files/Image/artykul_zdjecia/2010/GPU_480_470_5870_5850/arto3.jpg
- <https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/e/ec/Torus2.png/200px-Torus2.png>
- <https://www.scratchapixel.com/images/upload/introduction-to-ray-tracing/lightingnoshadow.gif>
- <http://s.hswstatic.com/gif/question484-shading.gif>
- <https://i.stack.imgur.com/c2Meq.gif>